

РЕЦЕНЗІЯ

на дисертаційну роботу

Дерегуза Ігоря Андрійовича

на тему «Управління параметрами якості транспортного обслуговування

населення міським громадським транспортом»,

що подається на здобуття ступеня доктора філософії

за спеціальністю 275 «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)»

Актуальність та новизна теми дослідження

Дисертаційне дослідження Деретуза Ігоря Андрійовича присвячене вирішенню актуальної проблеми, а саме управління якістю міського транспортного обслуговування населення через призму проблемно-орієнтованого підходу та інформаційної безпеки. Актуальність роботи підсилюється тим, що транспортні системи відносяться до критичної інфраструктури, і будь-які вразливості в управлінні ними можуть призвести до значних соціально-економічних втрат.

Наукова новизна дисертаційної роботи полягає у комплексному поєднанні методів управління якістю транспортного обслуговування населення із сучасними підходами до оцінювання ризиків інформаційної безпеки транспортних систем. Автором запропоновано нові підходи до формування управлінських рішень щодо підвищення якості транспортного обслуговування, удосконалено математичні моделі оцінювання та прогнозування рівня транспортних послуг, а також розроблено механізм управління ризиками інформаційної безпеки, що враховує причинно-наслідкові зв'язки між вразливостями, загрозами та параметрами функціонування транспортної системи.

Автор розглядає безпеку не просто як технічний аспект, а як потенційний критерій якості транспортної послуги. Такий інтегрований підхід є відносно новим для галузі міського громадського транспорту.

Загальна характеристика дисертаційної роботи

Дисертаційна робота Деретуза Ігоря Андрійовича є завершеним самостійним науковим дослідженням, у якому послідовно вирішено комплекс взаємопов'язаних наукових і прикладних завдань, спрямованих на вдосконалення управління параметрами якості транспортного обслуговування населення міським громадським транспортом. Структура дисертації є логічною, а виклад матеріалу характеризується послідовністю,

аргументованістю та належним рівнем наукового обґрунтування отриманих результатів.

Робота складається зі вступу, чотирьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Обсяг дисертації, її структура, кількість ілюстративного матеріалу та використаних літературних джерел відповідають вимогам, що ставляться до дисертаційних досліджень на здобуття ступеня доктора філософії. Використана джерельна база охоплює сучасні вітчизняні та зарубіжні наукові праці, нормативно-правові документи, міжнародні стандарти та результати актуальних досліджень у сфері транспортних технологій, управління якістю та інформаційної безпеки.

У першому розділі автором проведено ґрунтовний аналіз сучасного стану наукових досліджень у сфері управління якістю транспортного обслуговування населення, досліджено чинники, що впливають на рівень якості транспортних послуг, систематизовано існуючі підходи до оцінювання ефективності функціонування міського громадського транспорту, а також визначено основні проблеми забезпечення належного рівня транспортного обслуговування в умовах цифрової трансформації транспортної галузі.

Другий розділ присвячено розробленню математичного апарату дослідження. У ньому запропоновано методичні підходи до прогнозування параметрів якості транспортного обслуговування із використанням моделей логістичної регресії, а також сформовано модель оптимізації портфеля проєктів, що забезпечує прийняття обґрунтованих управлінських рішень щодо підвищення якості транспортних послуг за наявних ресурсних обмежень.

У третьому розділі дисертації розроблено механізм управління ризиками інформаційної безпеки транспортних систем. Особливу увагу приділено ідентифікації вразливостей, класифікації загроз, оцінюванню ризиків та формуванню комплексу заходів, спрямованих на забезпечення стійкого функціонування інформаційних систем, що використовуються у процесі організації транспортного обслуговування населення.

Четвертий розділ має прикладний характер і містить результати практичної реалізації запропонованих науково-методичних розробок. Автором виконано апробацію запропонованих моделей і механізмів, здійснено оцінювання їх ефективності та підтверджено можливість практичного використання отриманих результатів для підвищення якості транспортного обслуговування, обґрунтування управлінських рішень та мінімізації ризиків інформаційної безпеки транспортних систем.

Загалом структура дисертаційної роботи є внутрішньо узгодженою, кожний наступний розділ логічно продовжує попередній, а отримані

результати формують цілісну наукову концепцію управління параметрами якості транспортного обслуговування населення. Виклад матеріалу характеризується високим рівнем наукової культури, належною аргументованістю положень і висновків, а також чітким взаємозв'язком між поставленою метою, завданнями дослідження та отриманими результатами.

Оцінка наукової та практичної новизни роботи, отриманих результатів дослідження

До найбільш значущих результатів роботи слід віднести:

- удосконалення методу оцінювання ризиків інформаційної безпеки, де ризики систематизовано за рівнями ймовірності та впливу на основі стандартів ISO 27001 та NIST;
- розроблено модель оптимізації складу портфеля проєктів, яка дозволяє максимізувати відсоток покращення якості обслуговування пасажирів при заданих бюджетних обмеженнях;
- обґрунтовано категорійну модель, де вразливості та загрози розподілені за чіткими категоріями;
- практична цінність підтверджена тим, що розроблена автором програма управління ризиками для компанії «Таксіфай N» показала коефіцієнт ефективності 0,64, що свідчить про позитивний вплив на стабільність бізнес-процесів;
- також результати роботи впроваджені в навчальний процес НТУ при викладанні курсів «Логістика» та «Пасажирські перевезення».

Достатність оприлюднення результатів дослідження та дотримання норм академічної доброчесності

Здобувач має 18 публікацій, що повністю відповідає нормативним вимогам. Особливо варто відзначити статті у закордонних виданнях, які індексуються в наукометричній базі Scopus, де детально описано розроблений механізм інформаційної безпеки та метод оцінювання рівня послуг.

Дотримання норм академічної доброчесності забезпечений в повній мірі, автор чітко розмежовує власний внесок у працях, опублікованих у співавторстві.

Дані результати є достатніми та відповідають вимогам п. 8-9 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії (затвердженого постановою КМУ від 12 січня 2022 р. № 44).

Дискусійні положення та зауваження

Не зважаючи на значний доробок автора в рамках проведеного дисертаційного дослідження, однак в роботі можна виділити наступні недоліки:

- при розробці категорійної моделі (Табл. 3.1) автор виділяє вразливість «Неналежне навчання персоналу» (Vp2). Було б доцільно додати конкретні рекомендації щодо періодичності та форматів такого навчання для персоналу транспортних підприємств.
- у підрозділі 3.2.4 згадується, що під час впровадження стандарту ISO 27001 можуть виникнути проблеми із-за опору персоналу підприємства. Доцільно було б більше уваги приділити психологічним та організаційним аспектам подолання такого опору в межах антикризового управління.
- модель оптимізації портфеля (вираз 2.11) передбачає незалежність проєктів. Проте на практиці транспортні проєкти часто є взаємозалежними. Хоча автор згадує про можливість модифікації моделі для залежних проєктів, детальний алгоритм такої модифікації в тексті представлений не повністю.

Дані недоліки не зменшують наукової та практичної значущості дисертаційного дослідження та мають виключно рекомендаційний характері.

Загальний висновок

Представлена дисертаційна робота Дерезуза Ігоря Андрійовича на тему «Управління параметрами якості транспортного обслуговування населення міським громадським транспортом» за своїм змістом, обсягом проведених досліджень та науковою новизною повністю відповідає вимогам до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії.

Зміст дисертації відповідає визначеній меті та поставленим завданням дослідження. Наукові положення, висновки і рекомендації, сформульовані автором, є достатньо обґрунтованими, логічно взаємопов'язаними та підтверджуються результатами теоретичних і прикладних досліджень. Отримані результати характеризуються належним рівнем наукової новизни, мають теоретичне та практичне значення, а запропоновані моделі, методи й механізми можуть бути використані у діяльності підприємств міського громадського транспорту, органів державного управління та місцевого самоврядування, а також у науково-дослідній та освітній діяльності.

Основні результати дисертаційного дослідження достатньою мірою апробовані, відображені у наукових публікаціях автора та відповідають

змісту дисертаційної роботи. Аналіз дисертації та наукових праць здобувача свідчить про належний рівень академічної доброчесності, коректне використання результатів інших дослідників та належне посилання на використані джерела.

За актуальністю теми, науковою новизною, теоретичним рівнем, практичною значущістю, обґрунтованістю та достовірністю отриманих результатів дисертаційна робота Дерезуза Ігоря Андрійовича «Управління параметрами якості транспортного обслуговування населення міським громадським транспортом» відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами), а також вимогам, що ставляться до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії, а її автор – Дерезуз Ігор Андрійович – заслуговує на присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 275 «Транспортні технології (за видами)».

Рецензент,
доцент кафедри транспортних систем
та безпеки дорожнього руху,
канд. техн. наук, доцент

Євгенія ШАПЕНКО

